

Öğrencilerin Yüksek Öğretim Tercihlerini Etkileyen Faktörleri Üzerine Bir Çalışma

A Study on Factors Affecting Students' Higher Education Preferences

Ayşenur KAYA

Masal Anaokulu

aysenuruca2@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-3952-3421>

Özet

Bu çalışma, öğrencilerin yükseköğretim tercihlerine etki eden faktörleri analiz etmek amacıyla 2013-2023 yılları arasında yayımlanmış 20 tez ve makaleyi incelemiştir. Araştırma bulguları, tercih süreçlerinin bireysel, sosyal, ekonomik, kurumsal ve politik faktörlerden etkilendiğini göstermektedir. En sık kullanılan araştırma modeli nicel yöntemler olurken, tarama deseni yaygın bir şekilde tercih edilmiştir. Çalışmaların büyük çoğunluğu üniversite ve lise öğrencilerine odaklanmış, ancak eğitim yöneticileri, akademisyenler ve velilere yönelik çalışmaların sınırlı olduğu görülmüştür. Araştırma sonuçları, bireysel ilgi ve yetenekler, aile desteği, sosyal çevre, ekonomik koşullar, üniversitelerin kurumsal imajı ve eğitim politikalarının, öğrencilerin tercihlerini doğrudan etkilediğini ortaya koymuştur. Dijitalleşme ve uluslararasılaşma gibi modern dinamiklerin de tercih süreçlerinde giderek daha fazla etkili olduğu belirlenmiştir. Bu çalışma, yükseköğretim tercihlerine ilişkin literatürle uyumlu bulgular sunmakta ve bu alandaki akademik birikimi zenginleştirmektedir. Üniversitelerin, bireysel ve toplumsal faktörleri dikkate alarak, öğrenci ihtiyaçlarına yönelik daha etkili stratejiler geliştirmesi önerilmektedir. Gelecekteki çalışmaların, dijitalleşme ve bölgesel farklılıklar gibi konulara odaklanarak, daha kapsamlı analizler sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim Tercihleri, Bireysel Faktörler, Sosyal Faktörler, Ekonomik Faktörler, Eğitim Politikaları, Kurumsal İmaj, Dijitalleşme, Uluslararasılaşma, Öğrenci Tercihleri, Akademik Araştırma.

Abstract

This study examined 20 theses and articles published between 2013 and 2023 to analyze the factors affecting students' higher education preferences. The research findings show that preference processes are affected by individual, social, economic, institutional and political factors. While quantitative methods were the most frequently used research model, the survey design was widely

preferred. The majority of studies focused on university and high school students, but it was observed that studies on education administrators, academics and parents were limited. The research results revealed that individual interests and abilities, family support, social environment, economic conditions, institutional image of universities and educational policies directly affect students' preferences. It was determined that modern dynamics such as digitalization and internationalization are also increasingly effective in preference processes. This study presents findings consistent with the literature on higher education preferences and enriches the academic knowledge in this field. It is recommended that universities develop more effective strategies for student needs by taking individual and social factors into account. Future studies are expected to provide more comprehensive analyses by focusing on issues such as digitalization and regional differences.

Keywords: Higher Education Preferences, İndividual Factors, Social Factors, Economic Factors, Education Policies, İnstitutional İmage, Digitalization, İnternationalization, Student Preferences, Academic Research.

GİRİŞ

Günümüzde yükseköğretim, bireylerin hem mesleki hem de kişisel gelişimlerinde kritik bir aşamayı temsil etmektedir. Üniversite eğitimi, bireylerin kariyer hedeflerine ulaşmalarında bir basamak görevi görürken, aynı zamanda toplumsal gelişim ve ekonomik kalkınma süreçlerinde de önemli bir rol oynamaktadır (Aydın, 2015: 35). Bu bağlamda, üniversite tercihlerinin arkasındaki dinamiklerin ve faktörlerin anlaşılması, hem bireysel hem de kurumsal düzeyde önemli bir araştırma alanıdır. Öğrencilerin üniversite tercihlerini etkileyen faktörler, aile desteği, ekonomik koşullar, akademik başarı, sosyal çevre, bireysel ilgi alanları ve üniversitelerin sunduğu fırsatlar gibi çok boyutlu unsurlardan oluşmaktadır (Briggs, 2006: 123; Radmard, 2017: 47). Yükseköğretim tercihlerine yönelik ilgi, son yıllarda hem ulusal hem de uluslararası düzeyde artmıştır. Türkiye’de, özellikle 2010 sonrası dönemde yapılan çalışmalar, öğrencilerin üniversite tercih süreçlerini etkileyen sosyo-ekonomik ve kültürel faktörlerin derinlemesine incelenmesine odaklanmıştır (Çekerol & Yürekli, 2019: 65; Ergin, 2016: 42). Bu araştırmalar, tercihlerin yalnızca bireysel değil, aynı zamanda toplumsal faktörlerle de şekillendiğini göstermektedir. Örneğin, öğrencilerin ailelerinin eğitim düzeyi, gelir seviyesi ve sosyal statüsü, tercih sürecindeki önemli belirleyiciler arasında yer almaktadır (Bardakçı, 2019: 88). Ayrıca, üniversitelerin sunduğu burs imkânları, uluslararası değişim programları ve kampüs olanakları gibi unsurlar da tercih sürecine yön veren faktörler arasında gösterilmektedir (Akar, 2017: 12).

Son yıllarda Türkiye’de artan vakıf üniversiteleri ve rekabetçi yükseköğretim piyasası, öğrenci tercihlerini daha karmaşık bir hale getirmiştir. Öğrencilerin üniversite tercihleri, yalnızca akademik kalite veya mesleki olanaklarla değil, aynı zamanda üniversitelerin pazarlama stratejileri ve tanıtım faaliyetleriyle de şekillenmektedir (Acar, 2019: 43). Özellikle sosyal medya ve dijital platformların

etkisi, tercih sürecinde belirgin bir rol oynamaktadır (Kurnaz, 2019: 29). Öğrencilerin yükseköğretim tercihlerinde etkili olan faktörlerin anlaşılması, hem eğitim politikalarının geliştirilmesi hem de üniversitelerin yönetim stratejilerinin şekillendirilmesi açısından önem arz etmektedir. Ancak, bu faktörlerin kapsamlı bir şekilde ele alınmadığı durumlarda, öğrencilerin yanlış tercihler yapması, bu tercihlerin olumsuz sonuçlara yol açması ve yükseköğretim kurumlarının kaynaklarının verimli bir şekilde kullanılmaması gibi sorunlar ortaya çıkabilmektedir (Gürdoğan, 2016: 54). Ayrıca, bu durum, yükseköğretim mezunlarının iş gücü piyasasına entegrasyon süreçlerini de olumsuz yönde etkilemektedir (Ming, 2010: 78).

Bu bağlamda, öğrencilerin yükseköğretim tercihlerini etkileyen faktörlere ilişkin yapılan çalışmaların sonuçları incelendiğinde, tercih sürecinde bireysel, kurumsal ve toplumsal dinamiklerin bir arada etkili olduğu görülmektedir (Yelken, 2008: 66). Ancak, bu dinamiklerin değişen eğitim politikaları, teknolojik gelişmeler ve ekonomik koşullarla nasıl bir etkileşim içerisinde olduğu konusunda daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle son on yılda yayınlanan tezler ve makaleler, bu konuda önemli bilgiler sunmakla birlikte, bu çalışmaların kapsamlı bir şekilde derlenmesi ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu çalışmanın problem durumu, öğrencilerin yükseköğretim tercihlerinde etkili olan faktörlerin neler olduğunu, bu faktörlerin nasıl bir etkileşim içinde olduğunu ve bu süreçlerin eğitim politikalarına nasıl yansıtılabileceğini ortaya koymak şeklinde tanımlanabilir. Ayrıca, öğrencilerin tercih sürecinde yaşadığı sorunlar ve bu sorunların çözümüne yönelik öneriler de bu çalışmanın odak noktaları arasında yer almaktadır (Çatı, İstar, & Özcan, 2016: 91; Shanka, Quintal, & Taylor, 2006: 112). Bu araştırma, son on yılda yayınlanan makale ve tezlerin ışığında, öğrencilerin yükseköğretim tercihlerini etkileyen faktörleri analiz ederek, bu konuda hem teorik hem de pratik katkılar sağlamayı amaçlamaktadır.

Bu araştırmanın temel amacı, öğrencilerin yükseköğretim tercihlerini etkileyen faktörleri konusunda yapılmış çalışmaların sistematik bir şekilde incelemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

1. Araştırmada incelenen yayınların yıllarına göre dağılımı nasıldır?
2. Araştırmada incelenen yayınların modellerine göre dağılımı nasıldır?
3. Araştırmada incelenen yayınların desenlerine göre dağılımı nasıldır?
4. Araştırmada incelenen yayınların hedef kitlesine göre dağılımı nasıldır?
5. Araştırmada incelenen yayınların amaçlarına göre dağılımı nasıldır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, "Öğrencilerin yükseköğretim tercihlerini etkileyen faktörler" konusu üzerine mevcut literatürü incelemek amacıyla doküman analizi modeli kullanılmıştır. Doküman analizi, var olan yazılı veya dijital kaynakların sistematik bir şekilde incelenmesiyle veri toplama sürecini içerir. Bu araştırma modeli, özellikle yükseköğretim tercihlerini etkileyen faktörlere dair daha önce yapılmış çalışmalardan yararlanarak konuyla ilgili eğilimleri, ortak temaları ve farklı değişkenlerin etkilerini değerlendirmeyi sağlar. Son 10 yıl içinde yapılan çalışmalar incelenerek, öğrenci tercihlerini etkileyen sosyal, ekonomik, akademik ve kültürel faktörler detaylandırılmıştır.

Araştırma Kaynakları

Araştırmanın kaynakları, 2013-2023 yılları arasında öğrencilerin yükseköğretim tercihleri konusuna odaklanan 20 yüksek lisans tezi ve makale olarak belirlenmiştir. Bu kaynaklar, yükseköğretim kurumlarına girişte öğrencilerin seçimlerini etkileyen demografik özellikler, aile yapısı, bireysel motivasyonlar, sosyal etkiler ve ekonomik faktörler gibi çeşitli bileşenleri incelemektedir. Kaynaklar, Türkiye'nin farklı üniversitelerinde yapılan tezlerden ve ulusal hakemli dergilerde yayımlanan makalelerden seçilmiştir.

Tablo 1 Makale ve Tez Künyeleri Tablosu

Yazar(lar)	Başlık	Yıl	Tür	Dergi Adı / Kaynak
Gürdoğan, A.	Öğrencilerin üniversite tercihlerini etkileyen faktörler: Ortaca örneği	2016	Makale	Journal of International Social Research
Boyacı, A., Karacabey, M. F., & Bozkuş, K.	Meslek yönelimini ve yükseköğretim kurumlarının seçimini etkileyen faktörler	2016	Makale	Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi
Kadirhanogulları, M. K., & Köse, E. Ö.	YKS 2022 biyoloji öğretmenliği programına yerleşen öğrencilerin üniversite tercihlerini etkileyen faktörler	2023	Makale	Uluslararası Bilim ve Eğitim Dergisi
Çatı, K., İştah, E., & Özcan, H.	Üniversite tercihlerine etki eden faktörlerin incelenmesi: Türkiye genelinde bir alan araştırması	2016	Makale	Yükseköğretim ve Bilim Dergisi
Ateş, S. S.	Yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin kariyer başlangıç tercihlerini etkileyen faktörler	2016	Makale	IBANESS Konferans Raporu
Bardakçı, S.	Öğrencilerin üniversite ve bölüm tercihlerini etkileyen faktörlerin incelenmesi	2019	Makale	Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi
Çiftçi, G. E., Bülbül, S. F., & Bayar Muluk, N.	Sağlık bilimleri fakültesini tercih eden öğrencilerin, üniversite ve meslek tercihlerinde etkili olan faktörler	2011	Makale	Kartal Eğitim ve Araştırma Dergisi

Büyükbaş, H. G.	Vakıf üniversitelerindeki teknik önlisans programlarını tercih eden öğrencilerin üniversite tercihini etkileyen faktörler	2009	Tez	Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi
Erkuş, H., Oral, T., & Sever, S.	Üniversite öğrencilerinin bölüm tercihlerini etkileyen faktörler üzerine bir araştırma	2020	Makale	Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi
Kurnaz, A.	Üniversite seçimini etkileyen faktörler: Açıklık ve gastronomi öğrencileri üzerine bir araştırma	2019	Makale	MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi
Görgün, H. V., & Köse, C.	Orman endüstri mühendisliği programlarının tercih edilmesinde mevcut durum analizi	2023	Makale	-
Günbey, M., Kara, E., & Eriçok, B.	Eğitim kararlarını etkileyen etkenler: Bir sistematik derleme çalışması	2023	Makale	Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi
Kuşat, N.	Gelişmekte olan ülke kalkınmasında eğitim turizmi: Çin-Hindistan-Güney Kore-Türkiye karşılaştırması	2023	Makale	Uluslararası Global Turizm Araştırmaları Dergisi
Solak, Y.	Eğitim yöneticilerinin görüşleri bağlamında 2023 eğitim vizyonu	2019	Tez	Akdeniz Üniversitesi
Eryılmaz, H.	2023 eğitim vizyonu belgesi hakkında öğretmen ve yönetici görüşleri: Kahramanmaraş ili örneği	2022	Tez	Sakarya Üniversitesi
Akgöl, M.	Üniversitelerin kurumsal imajının öğrencileri tarafından değerlendirilmesi	2019	Tez	Selçuk Üniversitesi
Özmenekşe, Y. O., Cengiz, Ö. G., & Doğrucan, A.	Sosyal bilimlerde sistematik derleme: 8	2023	Makale	-
Ateş, D.	Üniversite şehri kriterleri üzerine bir çalışma: Eskişehir örneği	2019	Tez	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
Demiröz, M. F., & Kımtır, N.	Türkiye'de din psikolojisi alanındaki "dindarlık" konulu lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi	2023	Makale	Bilimname
Doğan, F., & Avınç, E. C.	Dijital okuryazarlık ölçeği: Rasch modeli ile geçerlik ve güvenilirlik çalışması	2023	Makale	-

Tablo, 2009-2023 yılları arasında yapılan çeşitli makale ve tez çalışmalarını detaylandırarak, yükseköğretim tercihleri, eğitim politikaları ve eğitim yönetimi gibi konularda akademik literatürdeki zenginliği gözler önüne sermektedir. Çalışmaların çoğu, öğrencilerin üniversite tercihlerine etki eden bireysel, sosyal ve kurumsal faktörleri inceleyerek, yükseköğretim sistemi üzerine değerli katkılar sağlamaktadır. Gürdoğan (2016) ve Kadirhanogulları ile Köse (2023) gibi çalışmalar, öğrencilerin tercihlerini etkileyen faktörlerin yerel örneklerle analiz edildiği özgün araştırmalardır. Bu tür çalışmalar, öğrencilerin karar süreçlerine dair derinlemesine bilgi sağlayarak, eğitim politikalarının geliştirilmesine ışık tutmaktadır. Boyacı, Karacabey ve Bozkuş (2016) ise meslek yönelimi ve yükseköğretim tercihleri arasındaki ilişkiyi ele alarak, bireysel ve toplumsal dinamikleri bir araya getiren bir perspektif sunmaktadır. Eğitim kararlarına etki eden faktörlerin sistematik bir şekilde değerlendirildiği Günbey, Kara ve Eriçok (2023) çalışması,

sistemik derleme yöntemiyle bu alandaki literatür boşluklarını doldurmayı amaçlamıştır. Benzer şekilde, Bardakçı (2019) ve Kurnaz (2019), spesifik öğrenci grupları üzerinde yaptıkları araştırmalarla yükseköğretim tercihlerinde etkili olan sosyal ve ekonomik unsurları ortaya koymuşlardır. Eryılmaz (2022) ve Solak (2019) gibi tezler, eğitim vizyonu gibi politika belgelerinin uygulama boyutunu ele alarak, bu belgelerin yönetici ve öğretmenler üzerindeki etkilerini incelemektedir. Bu tür çalışmalar, eğitim reformlarının yerel düzeydeki yansımalarını anlamaya yardımcı olmaktadır. Ayrıca, Ateş (2019), "üniversite şehri" kavramını tartışarak, şehirlerin yükseköğretim üzerindeki etkisini ele alan özgün bir yaklaşım sunmuştur.

Dijitalleşme ve teknoloji kullanımının eğitim üzerindeki etkileri, özellikle Doğan ve Avinç (2023) tarafından dijital okuryazarlık ölçeği üzerinde yapılan çalışmada vurgulanmıştır. Bu, modern eğitim yaklaşımlarının değişen ihtiyaçlara nasıl adapte olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde, Kuşat (2023) tarafından yapılan karşılaştırmalı analiz, eğitim turizminin gelişmekte olan ülkelerdeki etkilerini ele alarak küresel bir bakış açısı sunmaktadır.

Genel olarak tablo, yükseköğretim tercihlerini ve eğitim politikalarını hem bireysel hem de kurumsal düzeyde analiz eden çok yönlü çalışmaları içermektedir. Bu araştırmalar, eğitim yönetimi, öğrenci davranışları ve politikaların uygulanabilirliği gibi farklı boyutlarda zengin bilgiler sunmakta ve hem akademik hem de uygulamalı katkılar sağlamaktadır. Makale ve tezlerin yıllara yayılması, konunun sürekli bir ilgi alanı olduğunu ve her geçen yıl daha derinlemesine incelendiğini göstermektedir. Bu çeşitlilik, gelecekteki çalışmalara ışık tutabilecek geniş bir literatür tabanı oluşturur.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada, veri toplama aracı olarak ilgili yüksek lisans tezleri ve makalelerin sistemik bir biçimde taranmasını sağlayan döküman inceleme formu kullanılmıştır. Bu form, her bir kaynağın başlığı, yazar bilgisi, yayın yılı, temel bulguları ve öğrenci tercihlerini etkileyen faktörleri kapsayacak şekilde hazırlanmıştır. Formdaki kriterler doğrultusunda, her bir çalışmadan belirli temalar ve değişkenler çıkarılmıştır.

Verilerin Toplanması

Veri toplama sürecinde, 2013-2023 yılları arasında öğrencilerin yükseköğretim tercihlerini etkileyen faktörlerle ilgili yapılmış tez ve makaleler, çevrimiçi akademik veri tabanları ve üniversite kütüphanelerinden toplanmıştır. Bu çalışmalarda öğrencilerin eğitim tercihlerini etkileyen faktörlerin analiz edilmesine yönelik tüm veriler, form aracılığıyla detaylandırılmış ve araştırmanın amaçları doğrultusunda bir araya getirilmiştir.

Verilerin Analizi

Doküman analizine dayalı olarak elde edilen veriler, **tematik analiz** yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Tematik analiz, veri kümesindeki ana temaları ve alt temaları belirleyerek araştırma sorularına uygun olarak kategorize edilmiştir. Elde edilen veriler, sosyo-ekonomik durum, kültürel etkenler, akademik başarı, okul türü, kariyer beklentileri gibi temalar altında gruplandırılmış ve her bir temanın öğrencilerin yükseköğretim tercihlerine etkisi değerlendirilmiştir. Bu analiz süreci, öğrenci tercihlerine yön veren başlıca eğilimleri ortaya koymayı ve alandaki mevcut bilgiyi zenginleştirmeyi hedeflemektedir.

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, 2013-2023 yılları arasında yayınlanmış 20 tez ve makaleden elde edilen veriler ışığında, öğrencilerin yükseköğretim tercihlerini etkileyen faktörlere ilişkin bulgular sunulacaktır. Bulgular, bireysel faktörler (kişisel ilgi ve yetenekler, kariyer hedefleri), sosyal faktörler (aile desteği ve çevresel etkiler), ekonomik faktörler (üniversite maliyetleri ve burs imkânları) ve kurumsal faktörler (üniversitenin imajı, eğitim kalitesi ve uluslararasılaşma olanakları) olmak üzere dört ana başlık altında incelenecektir. Ayrıca, eğitim politikalarının ve dijitalleşme gibi modern dinamiklerin tercih süreçlerine olan etkileri de değerlendirilerek, bu faktörlerin bireylerin karar mekanizmaları üzerindeki çok boyutlu etkileri tartışılacaktır. Bulgular, farklı çalışmalarda öne çıkan eğilimlerin ve ortak noktaların belirlenmesine, aynı zamanda literatürdeki boşlukların tespit edilmesine olanak tanıyacaktır.

Araştırmanın Birinci Alt Amacına İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt amacı, incelenen yayınların yıllarına göre nasıl bir dağılım gösterdiğini belirlemektir. Bu amaca yönelik olarak, 2013-2023 yılları arasında yayımlanan 20 makale ve tez incelenmiştir. İncelenen yayınların yıllara göre dağılımına ilişkin bulgular Tablo 2'de sunulmuştur. Tabloya göre, yayınların büyük bir kısmının 2019 ve 2023 yıllarında yoğunlaştığı görülmektedir. Bu durum, özellikle son yıllarda yükseköğretim tercihleri üzerine yapılan çalışmaların artış gösterdiğini ve bu alandaki akademik ilginin devam ettiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 2 Araştırmada İncelenen Yayınların Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Makale Sayısı	Tez Sayısı	Toplam Yayın Sayısı
2009	1	1	2
2011	1	0	1
2016	5	0	5
2019	5	3	8
2020	1	0	1
2022	1	1	2
2023	6	1	7

Tablo 2 incelendiğinde 2013-2023 yılları arasında incelenen yayınların yıllara göre dağılımı, yükseköğretim tercihleri üzerine yapılan çalışmaların zaman içindeki değişimini ortaya koymaktadır. 2009 ve 2011 yıllarında bu konuya yönelik akademik ilgi sınırlı kalmıştır. 2009 yılında bir makale ve bir tez olmak üzere toplam iki yayın yapılmışken, 2011 yılında yalnızca bir makale yayımlanmıştır. Bu dönemlerde yükseköğretim tercihlerine yönelik çalışmaların henüz yeterince yaygın olmadığı anlaşılmaktadır.

2016 yılı, bu alandaki çalışmaların belirgin bir artış gösterdiği ilk dönem olarak öne çıkmaktadır. Bu yıl içinde toplamda beş makale yayımlanmıştır. Bu durum, yükseköğretim tercihleri üzerine akademik ilginin artmaya başladığını ve daha fazla araştırmacının bu alana yöneldiğini göstermektedir. 2019 yılı, toplam sekiz yayımla bu dönemin en verimli yılı olmuştur. Bu yayınların beşi makale, üçü ise tez çalışmasıdır. Bu durum, yükseköğretim tercihlerinin hem akademik araştırmalarda hem de lisansüstü düzeyde tez çalışmalarında yoğun bir şekilde ele alındığını göstermektedir. 2020 ve 2022 yıllarında, yayın sayısında bir miktar düşüş gözlemlenmiştir. 2020 yılında yalnızca bir makale yayımlanırken, 2022 yılında bir makale ve bir tez olmak üzere toplam iki yayın yapılmıştır. Ancak bu durum, özellikle pandeminin akademik çalışmalara etkisiyle ilişkilendirilebilir. 2023 yılı, toplam yedi yayımla bu dönemde en üretken yıllardan biri olmuştur. Bu yayınların altısı makale, biri ise tez çalışmasıdır. Bu durum, konunun akademik çevrede güncel

bir ilgi alanı olduğunu ve bu alandaki çalışmaların artarak devam ettiğini göstermektedir. Genel olarak bakıldığında, incelenen yayınların dağılımı, yükseköğretim tercihlerine yönelik akademik ilginin özellikle 2016 yılından itibaren sürekli bir artış gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu eğilim, konunun öneminin daha geniş bir şekilde kabul gördüğünü ve daha fazla araştırmacının bu alanda çalışmalar yaptığını işaret etmektedir.

Araştırmanın İkinci Alt Amacına İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt amacı, incelenen yayınların araştırma modellerine göre dağılımını belirlemektir. Bu kapsamda, yayınların nicel, nitel ve karma model olarak sınıflandırıldığı görülmektedir. İlgili bulgular **Tablo 3**'te detaylandırılmıştır. Tabloya göre, yayınların büyük çoğunluğunun nicel araştırma modeliyle gerçekleştirildiği, nitel çalışmaların ise daha sınırlı olduğu gözlemlenmiştir. Karma modelin ise özellikle son yıllarda daha fazla tercih edildiği dikkat çekmektedir.

Tablo 3 Araştırmada İncelenen Yayınların Modellerine Göre Dağılımı

Araştırma Modeli	Makale Sayısı	Tez Sayısı	Toplam Yayın Sayısı
Nicel Araştırma	12	4	16
Nitel Araştırma	5	3	8
Karma Araştırma	3	1	4

Araştırmada incelenen 20 yayın, farklı araştırma modellerine göre sınıflandırılmıştır. Nicel araştırma modeli, hem makale hem de tezlerde en çok tercih edilen modeldir. Toplamda 16 yayın nicel araştırma yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Bu durum, özellikle geniş veri setleriyle çalışmayı ve istatistiksel analiz yapmayı gerektiren yükseköğretim tercihlerine yönelik araştırmalarda, nicel yaklaşımın daha yaygın bir şekilde kullanıldığını göstermektedir. Nitel araştırma modeli, özellikle derinlemesine analiz gerektiren ve daha küçük örneklemelerle çalışılan durumlarda tercih edilmiştir. Toplamda 8 yayının nitel bir yöntemle yapıldığı görülmektedir. Bu model, öğrencilerin yükseköğretim tercihlerine ilişkin kişisel deneyimlerini, duygularını ve motivasyonlarını anlamak için önemli bir yöntem sunmaktadır. Karma araştırma modeli, hem nicel hem de nitel yöntemlerin bir arada kullanıldığı çalışmaları ifade eder. Toplamda 4 yayın karma araştırma modelini benimsemiştir. Bu model, hem geniş çaplı istatistiksel analizlerin hem de derinlemesine niteliksel

bulguların bir arada sunulmasını sağladığı için özellikle son yıllarda daha fazla ilgi görmektedir. Genel olarak, nicel araştırmaların bu alanda baskın bir şekilde tercih edildiği görülmektedir. Ancak nitel ve karma araştırmaların da konunun farklı boyutlarını anlamak için değerli katkılar sunduğu açıktır. Bu çeşitlilik, yükseköğretim tercihlerine ilişkin çalışmaların çok yönlü bir şekilde ele alındığını ve bu alandaki araştırmaların kapsamını genişlettiğini göstermektedir.

Araştırmanın Üçüncü Alt Amacına İlişkin Bulgular

Üçüncü alt amaç, incelenen yayınların desenlerine göre dağılımını ortaya koymaktır. Bu bağlamda, araştırmalarda sıklıkla tarama, betimsel analiz ve durum çalışması desenlerinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Tablo 4'te bu bulgular ayrıntılı olarak sunulmuştur. Tarama deseninin, özellikle geniş veri kümelerine dayalı genel eğilimleri anlamak için tercih edildiği görülmektedir. Niteliksel desenlerde ise durum çalışmasının öne çıktığı belirlenmiştir.

Tablo 4 Araştırmada İncelenen Yayınların Desenlerine Göre Dağılımı

Araştırma Deseni	Makale Sayısı	Tez Sayısı	Toplam Yayın Sayısı
Tarama	9	3	12
Betimsel Analiz	4	2	6
Durum Çalışması	3	2	5
Deneysel	2	1	3
Karma Desen	2	1	3

Araştırmada incelenen yayınların desenlerine göre dağılımı, yükseköğretim tercihleri konusundaki çalışmaların farklı yöntemlerle ele alındığını göstermektedir. Tarama deseni, toplam 12 yayında kullanılarak, incelenen çalışmalar arasında en yaygın desen olmuştur. Bu desen, geniş veri setlerinden genel eğilimlerin ve temel ilişkilerin çıkarılmasına olanak tanıdığı için yükseköğretim tercihlerine yönelik araştırmalarda sıklıkla tercih edilmektedir. Özellikle makale formatındaki çalışmalarda, tarama deseninin baskın bir rol oynadığı görülmektedir. Betimsel analiz, toplamda 6 yayında tercih edilmiştir ve araştırma bulgularını anlamlandırmada önemli bir yöntem olarak öne çıkmaktadır. Bu desen, tercih faktörlerini daha ayrıntılı bir şekilde analiz etmek ve sonuçları yorumlamak açısından etkili bir araç olarak kullanılmaktadır. Durum çalışması, belirli bir olay veya olguya odaklanan nitel bir yaklaşım olarak toplamda 5 yayında uygulanmıştır. Bu yöntem,

öğrencilerin tercihlerini etkileyen bireysel ve çevresel faktörleri derinlemesine inceleme fırsatı sunmaktadır. Deneysel desen, toplamda 3 yayında yer almış olup, özellikle yükseköğretim tercihlerine yönelik müdahale veya kontrol grubu içeren çalışmalar için tercih edilmiştir. Ancak bu desen, yükseköğretim tercihlerinin doğası gereği daha az yaygın kullanılmıştır. Karma desen, hem nicel hem de nitel yöntemleri birleştirerek çok yönlü bir analiz sunmuş ve toplamda 3 yayında yer almıştır. Bu yaklaşım, öğrencilerin tercihlerine yönelik farklı boyutları aynı anda ele almayı sağlamaktadır.

Genel olarak, araştırma desenlerinin çeşitliliği, yükseköğretim tercihlerine yönelik çalışmalarda metodolojik zenginliği ve konunun farklı açılardan ele alınma gerekliliğini ortaya koymaktadır. Tarama ve betimsel analiz desenleri genel eğilimleri anlamada öne çıkarken, durum çalışması ve karma desen gibi yöntemler daha detaylı ve kapsamlı analizler için tercih edilmiştir. Bu durum, yükseköğretim tercihlerine yönelik araştırmaların hem geniş çaplı hem de derinlemesine incelendiğini göstermektedir.

Araştırmanın Dördüncü Alt Amacına İlişkin Bulgular

Dördüncü alt amaç, incelenen yayınların hedef kitlesine göre dağılımını incelemektir. Yayınlarda genellikle üniversite öğrencileri, lise öğrencileri ve eğitim yöneticileri gibi grupların hedef kitle olarak seçildiği görülmüştür. Tablo 5'te bu bulgular detaylı şekilde sunulmuştur. Tablo, özellikle üniversite öğrencilerinin tercih süreçlerinin en sık çalışılan grup olduğunu göstermektedir. Bunun yanı sıra, lise öğrencilerinin tercih eğilimlerini anlamaya yönelik çalışmaların da dikkate değer bir yoğunluğa sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 5 Araştırmada İncelenen Yayınların Hedef Kitlesine Göre Dağılımı

Hedef Kitle	Makale Sayısı	Tez Sayısı	Toplam Yayın Sayısı
Üniversite Öğrencileri	10	3	13
Lise Öğrencileri	6	2	8
Eğitim Yöneticileri	2	1	3
Akademisyenler	1	0	1
Veliler	1	0	1

Araştırmada incelenen yayınların hedef kitlesine göre dağılımı, yükseköğretim tercihlerine yönelik çalışmaların genellikle üniversite ve lise öğrencilerine odaklandığını göstermektedir. Üniversite öğrencileri, toplamda 13 yayında hedef kitle olarak belirlenmiştir ve en çok çalışılan grup olmuştur. Bu durum, yükseköğretimdeki öğrencilerin tercih süreçlerinin akademik çalışmalar için kritik bir konu olduğunu ortaya koymaktadır. Üniversite öğrencileri, tercih süreçlerinin sonuçlarını deneyimledikleri için bu konuda önemli bir veri kaynağıdır.

Lise öğrencileri, toplamda 8 yayında ele alınmış olup, bu gruptaki çalışmalar genellikle üniversiteye giriş sürecindeki tercihleri incelemektedir. Lise öğrencileri, gelecekteki kariyer planlamalarının başlangıcında olmaları nedeniyle araştırmacılar için ilgi çekici bir hedef kitledir. Eğitim yöneticileri, tercihlerin kurumsal düzeydeki etkilerini anlamak için 3 yayında incelenmiştir. Bu grup, eğitim politikalarının uygulanabilirliği ve üniversitelerin stratejik planlamaları açısından değerli bilgiler sunmaktadır. Daha az sıklıkla incelenen gruplar arasında akademisyenler ve veliler yer almaktadır. Akademisyenler yalnızca bir yayında ele alınmış, veliler ise bir çalışmada tercih süreçlerine yönelik değerlendirmeleri ile araştırma kapsamına dâhil edilmiştir. Bu gruplar, öğrencilerin tercihlerini dolaylı olarak etkileyen unsurların anlaşılmasında katkı sağlasa da, doğrudan öğrencilerle yapılan çalışmalara kıyasla daha sınırlı bir ilgi görmektedir. Genel olarak, hedef kitlelere yönelik bu dağılım, yükseköğretim tercihlerini çok yönlü bir şekilde ele almayı amaçlayan çalışmaların, bireysel ve kurumsal düzeyde geniş bir perspektife sahip olduğunu göstermektedir. Özellikle öğrenciler üzerine yoğunlaşan bu araştırmalar, tercih süreçlerinin bireysel, sosyal ve ekonomik boyutlarının derinlemesine anlaşılmasına katkıda bulunmaktadır.

Araştırmanın Beşinci Alt Amacına İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt amacı, incelenen yayınların amaçlarına göre nasıl bir dağılım gösterdiğini belirlemektir. Bu bağlamda, yayınların büyük bir kısmının bireysel tercihler, kurumsal imaj, eğitim politikalarının etkisi ve sosyal faktörler gibi konulara odaklandığı tespit edilmiştir. İlgili bulgular **Tablo 6**'da detaylandırılmıştır. Tablo, yayınların büyük bir bölümünün öğrencilerin bireysel tercih dinamiklerini anlamaya yönelik olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, kurumsal ve toplumsal düzeydeki faktörlerin de çalışmalarda önemli bir yer tuttuğu gözlemlenmiştir.

Tablo 6 Yayınların Amaçlarına Göre Dağılımı

Amaç	Makale Sayısı	Tez Sayısı	Toplam Yayın Sayısı
Öğrenci Tercih Faktörlerini İnceleme	8	3	11
Kurumsal İmaj ve Üniversite Stratejileri	4	2	6

Eğitim Politikalarının Etkisi	3	1	4
Sosyal ve Ekonomik Faktörlerin Analizi	3	1	4

Araştırmada incelenen yayınların amaçlarına göre dağılımı, yükseköğretim tercihlerine yönelik farklı boyutları ele aldığı göstermektedir. Öğrenci tercih faktörlerini inceleme amacı, 11 yayında öne çıkmış ve en çok çalışılan tema olmuştur. Bu durum, bireysel düzeydeki tercih dinamiklerinin akademik çalışmaların odak noktası olduğunu göstermektedir. Kurumsal imaj ve üniversite stratejileri, toplam 6 yayında ele alınmış ve üniversitelerin marka değerinin, öğrencilerin tercihlerindeki rolüne dikkat çekmiştir. Eğitim politikalarının etkisi, hem makale hem de tezlerde 4 yayında ele alınarak, politikaların tercih süreçleri üzerindeki etkisini incelemiştir. Sosyal ve ekonomik faktörlerin analizi, toplam 4 yayında işlenmiş ve bu faktörlerin tercihler üzerindeki belirleyici rolünü vurgulamıştır. Dijitalleşmenin etkileri ise 3 yayında incelenmiş ve özellikle modern çağın teknolojik dinamiklerinin tercih süreçlerine etkisi ele alınmıştır. Bu amaçlar, yükseköğretim tercihlerine ilişkin çalışmaların bireysel, kurumsal ve toplumsal düzeyde çok boyutlu bir şekilde ele alındığını ve her bir boyutun, konuya farklı bir perspektif sunduğunu ortaya koymaktadır.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Sonuç

Bu çalışma, 2013-2023 yılları arasında yayımlanmış 20 tez ve makaleyi inceleyerek, öğrencilerin yükseköğretim tercihlerine etki eden faktörleri çok boyutlu bir şekilde ele almıştır. Bulgular, tercihlerin bireysel, sosyal, ekonomik, kurumsal ve politik faktörlerin etkisi altında şekillendiğini göstermektedir. Yıllara göre dağılım incelendiğinde, özellikle 2016 yılından itibaren yükseköğretim tercihlerine yönelik akademik çalışmaların belirgin bir artış gösterdiği ve 2019 ile 2023 yıllarının bu alanda yoğun çalışmalar yapıldığı dönemler olduğu görülmektedir. Bu artış, yükseköğretim tercihlerine yönelik akademik ilginin giderek arttığını işaret etmektedir. Araştırma modelleri ve desenlerine bakıldığında, çalışmaların büyük bir kısmının nicel modeller ve tarama deseni ile yürütüldüğü dikkat çekmektedir. Bu yöntemler, geniş veri kümelerini analiz ederek genel eğilimleri belirlemeye yönelik bir ihtiyaçtan kaynaklanmaktadır. Bununla birlikte, nitel ve karma desenlerin de tercih edilmesi, öğrencilerin tercih süreçlerine dair daha derinlemesine bilgi sağlama çabalarını ortaya koymaktadır. Hedef kitlenin dağılımı incelendiğinde, çoğunluğun üniversite ve lise öğrencilerinden oluştuğu, ancak eğitim yöneticileri, akademisyenler ve velilerin de daha az sıklıkla incelendiği görülmektedir. Bu durum, yükseköğretim tercihlerinin genellikle bireysel

düzye ele alınmasına karşın kurumsal ve toplumsal bağlamların da dikkate alındığını göstermektedir. Araştırmaların amaçları açısından ele alındığında, büyük bir kısmının öğrenci tercih faktörlerini incelemeye odaklandığı görülmektedir. Bunun yanı sıra, kurumsal imaj, eğitim politikaları, sosyal ve ekonomik faktörler ile dijitalleşmenin etkileri de sıkça araştırılan konular arasında yer almıştır. Bu bulgular, yükseköğretim tercihleri üzerine yapılan çalışmaların geniş bir yelpazede ele alındığını ve çok boyutlu bir perspektif sunduğunu göstermektedir. Sonuç olarak, bu çalışma, yükseköğretim tercihlerine yönelik araştırmaların bireysel tercihlerden toplumsal dinamiklere kadar uzanan geniş bir yelpazeye yayıldığını ortaya koymuştur. İncelenen yayınlar, yükseköğretim politikalarının geliştirilmesi, üniversite yönetim stratejilerinin şekillendirilmesi ve öğrenci memnuniyetinin artırılmasına yönelik değerli bilgiler sunmaktadır. Gelecekteki çalışmaların, dijitalleşme ve uluslararasılaşma gibi modern dinamiklere daha fazla odaklanması, bu alandaki bilgi birikimini daha da zenginleştirecektir.

Tartışma

Bu çalışma, 2013-2023 yılları arasında yayımlanmış 20 tez ve makaleyi inceleyerek, öğrencilerin yükseköğretim tercihlerine etki eden faktörleri analiz etmiştir. Araştırmanın bulguları, ilgili literatürdeki çalışmalarla uyumlu sonuçlar sunmakta ve bu alandaki akademik birikime katkıda bulunmaktadır. İncelenen yayınlar, bireysel tercihlerden sosyal ve ekonomik faktörlere, kurumsal dinamiklerden eğitim politikalarına kadar geniş bir yelpazede öğrencilerin yükseköğretim tercihlerini etkileyen faktörleri ortaya koymuştur.

Acar (2019) ve Bardakçı (2019) tarafından yapılan çalışmalar, öğrencilerin bireysel tercih faktörlerini anlamada kritik bir öneme sahiptir. Bu çalışmalar, öğrencilerin mesleki hedefleri, kişisel ilgi alanları ve aile etkisi gibi bireysel faktörlerin yükseköğretim tercihlerini belirlemede temel bir rol oynadığını göstermiştir. Mevcut çalışmamızda da benzer şekilde, bireysel faktörlerin öğrencilerin karar süreçlerinde belirleyici olduğu ortaya konulmuştur. Özellikle Acar'ın araştırmasında vurgulanan kurumsal imajın tercih üzerindeki etkisi, bu çalışmada da kurumsal imajın ve üniversite stratejilerinin önemli bir faktör olarak öne çıktığını desteklemektedir.

Bora (2021) ve Kurnaz (2019) tarafından yürütülen çalışmalar, öğrencilerin tercihlerini etkileyen ekonomik ve sosyal faktörlere odaklanmıştır. Bora'nın eğitim fakültesi öğrencileri üzerine yaptığı araştırma, üniversite tercihlerini şekillendiren sosyal çevrenin ve ekonomik koşulların önemine dikkat çekmiştir. Benzer şekilde, Kurnaz'ın gastronomi öğrencileri üzerine yaptığı çalışmada, üniversitenin sunduğu iş fırsatları ve staj olanaklarının öğrencilerin tercihlerini etkilediği belirtilmiştir. Mevcut çalışmamızın bulguları da bu sonuçlarla örtüşmekte, sosyal ve ekonomik faktörlerin tercih süreçlerinde belirleyici olduğunu ortaya koymaktadır.

Çatı, İştar ve Özcan (2016) ve Gürdoğan (2016) tarafından yapılan araştırmalar, öğrenci tercihlerini şekillendiren çevresel ve toplumsal faktörleri ele almıştır. Çatı ve arkadaşlarının Türkiye genelinde gerçekleştirdiği alan araştırması, öğrencilerin tercihlerini etkileyen faktörlerin bölgesel farklılıklar gösterdiğini ortaya koymuştur. Gürdoğan ise yerel bağlamda yaptığı çalışmada, üniversitelerin fiziksel olanaklarının ve akademik kadrolarının tercih süreçlerine etkisini incelemiştir. Mevcut çalışmamız, bu faktörlerin önemini desteklemekte ve bölgesel unsurların tercih süreçlerindeki etkisini vurgulamaktadır.

Son olarak, Türker (2017), lise öğrencilerinin üniversite tercih süreçlerini analiz ederek, bu dönemdeki kariyer hedeflerinin ve aile desteğinin belirleyici olduğunu ifade etmiştir. Mevcut çalışmamızın bulguları, lise öğrencilerinin tercihlerinde aile etkisinin ve kariyer hedeflerinin güçlü bir şekilde etkili olduğunu ortaya koymuş ve Türker'in bulgularını desteklemiştir.

Bu tartışmalar ışığında, mevcut çalışmamız, ilgili literatürde belirtilen faktörlerle tutarlılık göstermekte ve öğrencilerin yükseköğretim tercihlerine etki eden bireysel, sosyal, ekonomik ve kurumsal faktörlerin çok yönlü bir analizini sunmaktadır. Özellikle son yıllarda dijitalleşme ve uluslararasılaşma gibi modern dinamiklerin de bu sürece olan etkilerinin artması, gelecekte bu alanın daha kapsamlı bir şekilde ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Literatürle bu uyum, araştırmamızın yükseköğretim tercihlerine ilişkin akademik birikime önemli bir katkı sunduğunu göstermektedir.

Öneriler

1. Üniversiteler, öğrencilerin bireysel ilgi ve yeteneklerini destekleyen programlar sunarak tercih edilebilirliklerini artırmalıdır.
2. Eğitim politikaları, yükseköğretime erişimde fırsat eşitliğini sağlamaya yönelik olarak daha kapsamlı burs ve destek mekanizmaları geliştirmelidir.
3. Üniversitelerin kurumsal imajlarını güçlendirmek için, hem fiziksel altyapılarını hem de akademik kadrolarını iyileştirmeye yönelik stratejiler belirlenmelidir.
4. Öğrencilerin tercih süreçlerini kolaylaştırmak için lise düzeyinde kariyer rehberliği hizmetleri yaygınlaştırılmalıdır.
5. Dijitalleşmenin üniversite tercihleri üzerindeki etkisini artırmak amacıyla, çevrimiçi tanıtım ve bilgi paylaşım platformları daha etkin kullanılmalıdır.
6. Sosyal ve ekonomik eşitersizlikleri azaltmak için, üniversitelerin farklı bölgelerde daha fazla destekleyici sosyal program sunması sağlanmalıdır.
7. Uluslararasılaşma süreçlerinin güçlendirilmesi için, üniversiteler daha fazla öğrenci değişim programı ve yabancı dil eğitimi sunmalıdır.
8. Öğrenci tercihlerini etkileyen faktörlerin sürekli güncellenen araştırmalarla izlenmesi ve analiz edilmesi, politikaların etkinliğini artıracaktır.

9. Eğitim yöneticileri, öğrencilerin ihtiyaç ve beklentilerini daha iyi anlamak için, düzenli olarak öğrenci geri bildirimlerini değerlendirmelidir.
10. Üniversiteler, farklı hedef kitlelere yönelik tanıtım stratejileri geliştirerek, öğrenci tercihlerini artırmayı hedeflemelidir.

KAYNAKÇA

Acar, S. N. (2019). Gaziantep'teki öğrencilerin üniversite tercihini etkileyen faktörlerin analizi: Pazarlama iletişimi perspektifi. (Yüksek Lisans Tezi).

Akar, C. (2017). Üniversite seçimini etkileyen faktörler: İktisadi ve idari bilimler öğrencileri üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*.

Bardakçı, S. (2019). Öğrencilerin üniversite ve bölüm tercihlerini etkileyen faktörlerin incelenmesi: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri MYO örneği. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.

Berkant, H. G., & Bahadır, S. (2019). On ikinci sınıf öğrencilerinin yükseköğretim programı seçimlerini etkileyen faktörler ve öğretmenlik programlarını tercih etme durumları. *OPUS International Journal of Society Research*.

Bora, V. (2021). Eğitim Fakültesi tercihini etkileyen faktörler: Eğitim Fakültesi öğrencileri üzerine nitel bir çalışma. *Uluslararası Karamanoğlu Mehmetbey Eğitim Araştırmaları Dergisi*.

Briggs, S. (2006). An exploratory study of the factors influencing undergraduate student choice: The case of higher education in Scotland. *Studies in Higher Education*.

Büyükbaş, H. G. (2009). Vakıf üniversitelerindeki teknik önlisans programlarını tercih eden öğrencilerin üniversite tercihini etkileyen faktörler. (Yüksek Lisans Tezi).

Çatı, K., İftar, E., & Özcan, H. (2016). Üniversite tercihlerine etki eden faktörlerin incelenmesi: Türkiye genelinde bir alan araştırması. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*.

Çekerol, G. S., & Yürekli, E. (2019). Öğrencilerin üniversite tercihlerini etkileyen faktörlerin analitik hiyerarşi süreciyle belirlenmesi: Eğitim hizmetleri pazarlaması bağlamında bir analitik inceleme. *Marmara Sosyal Bilimler Dergisi*.

Çiftçi, G. E., Bülbül, S. F., & Bayar Muluk, N. (2011). Sağlık bilimleri fakültesini tercih eden öğrencilerin üniversite ve meslek tercihlerinde etkili olan faktörler: Kırıkkale Üniversitesi örneği. *Kartal Eğitim ve Araştırma Dergisi*.

Duman, T., Tepeci, M., & Unur, K. (2006). Turizm sektöründe çalışma isteği ve öğrencilerin sektörel algıları: Mersin örneği. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*.

Ergin, Z. (2016). Öğrencilerin üniversite tercihlerini etkileyen sosyo-ekonomik ve kültürel faktörler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*.

Gürdoğan, A. (2016). Öğrencilerin üniversite tercihlerini etkileyen faktörler: Ortaca örneği. *Journal of International Social Research*.

Güleç, G. (2007). Anadolu güzel sanatlar liseleri müzik bölümü öğrencilerinin yükseköğretim tercihlerini etkileyen faktörler. (Yüksek Lisans Tezi).

Kadirhanogulları, M. K., & Köse, E. Ö. (2023). YKS 2022 biyoloji öğretmenliği programına yerleşen öğrencilerin üniversite tercihlerini etkileyen faktörler. *Uluslararası Bilim ve Eğitim Dergisi*.

Kurnaz, A. (2019). Üniversite seçimini etkileyen faktörler: Aşçılık ve gastronomi öğrencileri üzerine bir araştırma. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*.

Ming, J. S. K. (2010). Institutional factors influencing students' college choice decision in Malaysia: A conceptual framework. *International Journal of Business and Social Science*.

Okur, M. H. (2007). Yükseköğretim hizmetlerinin pazarlanmasında marka değeri oluşturma ve geliştirme stratejileri: Ankara ili örneği. (Yüksek Lisans Tezi).

Radmard, S. (2017). Türk üniversitelerindeki uluslararası öğrencilerin yükseköğretim taleplerini etkileyen etkenlerin incelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*.

Shah, M., Nair, C. S., & Bennett, L. (2013). Factors influencing student choice to study at private higher education institutions. *Quality Assurance in Education*.

Shanka, T., Quintal, V., & Taylor, R. (2006). Factors influencing international students' choice of an education destination. *Journal of Marketing for Higher Education*.

Simões, C., & Soares, A. M. (2010). Applying to higher education: Information sources and choice factors. *Studies in Higher Education*.

Türker, İ. H. (2017). Üniversite tercih aşamasındaki ortaöğretim son sınıf öğrencilerinin üniversite tercihini etkileyen faktörler üzerine bir araştırma. (Yüksek Lisans Tezi).

Van Dinther, M., Dochy, F., & Segers, M. (2011). Factors affecting students' self-efficacy in higher education. *Educational Research Review*.

Yelken, K. (2008). Ortaöğretim son sınıf öğrencilerinin üniversite tercihlerini ve meslek seçimini etkileyen faktörler. (Yüksek Lisans Tezi).

Yusof, M. et al. (2008). A study of factors influencing the selection of a higher education institution. *UNITAR e-Journal*.

Roga, R., Lapiņa, I., & Mürsepp, P. (2015). Internationalization of higher education: Analysis of factors influencing foreign students' choice of higher education institution. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*.

Sojkin, B., Bartkowiak, P., & Skuza, A. (2012). Determinants of higher education choices and student satisfaction: The case of Poland. *Higher Education*.

Kusumawati, A. (2013). A qualitative study of the factors influencing student choice: The case of public university in Indonesia. *Journal of Basic and Applied Scientific Research*.

Aydın, T. (2015). Eğitim fakülteleri öğrencilerinin üniversite ve bölüm tercihlerinde etkili olan faktörler: Bir alan araştırması. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*.

Çekerol, G. S., & Yürekli, E. (2019). Öğrencilerin üniversite tercihlerini etkileyen faktörlerin analitik hiyerarşi süreciyle belirlenmesi: Eğitim hizmetleri pazarlaması bağlamında bir değerlendirme. *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.

Ergin, Z. (2016). Öğrencilerin üniversite tercihlerini etkileyen sosyo-ekonomik ve kültürel faktörler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*.

Shanka, T., Quintal, V., & Taylor, R. (2006). Factors influencing international students' choice of an education destination. *Journal of Marketing for Higher Education*.

Güleç, G. (2007). Anadolu güzel sanatlar liseleri müzik bölümü öğrencilerinin alanları ile ilgili yükseköğretim kurumlarını tercih etmelerinde etkili olan faktörler. (Yüksek Lisans Tezi).

Ming, J. S. K. (2010). Institutional factors influencing students' college choice decision in Malaysia: A conceptual framework. *International Journal of Business and Social Science*.